

Kanepi Teataja

Vallavalitsuse ja vallavolikogu ajaleht

OKTOOBER 2019 NR 10 (143)

27. oktoobril on ilenimek talveajale

Kanepi vald tunnustas haridustöötajaid

Kanepi valla tunnustuse saanud haridustöötajaid. Foto Kerli Koor

4. oktoobri õhtul olid kõik Kanepi valla haridustöötajad palutud tunnustusüritusele Kanepi Seltsimajja. Kanepi Vallavalitsus tunnustas valla haridustöötajaid, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt

kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgsest arenenud isiksusteks ning kelle tegevus on positiivselt mõjutanud haridusasutuste ja Kanepi valla arengut.

Kandidaate ootasime kuude

erinevasse kategooriasse, täname kõiki, kes tublisid kandidaate märkasid ja võtsid vaevaks neid esitada.

Tunnustuse pälvivad:

1. HARIDUSE ELUTÖÖ PREEMIA – **REET LÖHMUS** (Krootuse Lasteaia õpetaja)
2. AASTA ÕPETAJA – **AIME SABRE** (Krootuse Põhikooli emakeele ja kunstiõpetaja)
3. AASTA NOOR ÕPETAJA – **ANGELIKA ALSTRÖM** (Kanepi Gümnaasiumi klassiõpetaja)
4. AASTA HARIDUSE SÖBER – **RIINA REEST** (Kanepi Lasteaia direktor)
5. AASTA HARIDUSE TEGU – **KANEPI GÜMNAASIUMI VILISTLASTE KOKKUTULEK JA 215 AASTAT HEAD HARIDUST**
6. AASTA LASTEAIAÕPETAJA – **TIINA SULTS** (Kanepi Lasteaia õpetaja)

Maakondliku tunnustuse pälvinud ja märkimisväärsete tulemuste eest oma töös väärtsid tunnustamist: **SIGRID MALLENE** (Krootuse

Põhikooli klassiõpetaja)

KARIN VALDAS (Krootuse Põhikooli loodusainete õpetaja)

Kanepi valla haridustöötajate tunnustamiseks esitatud nominendid:

Hariduse elutöö preemia:

Reet Lõhmus

Aasta õpetaja:

Aime Sabre

Karin Buhvestov

Aasta noor õpetaja:

Angelika Alström

Aasta hariduse söber:

Riina Reest

Riin Kont

Aasta hariduse tegu:

Kanepi Gümnaasiumi vilistlaste kokkutulek ja 215 aastat head haridust

Aasta lasteaiaõpetaja:

Lemme Kramp

Tiina Sults

Lisanne Tamm

VALLAVANEMA VEERG

September on ikka olnud hariduskuu. Sel aastal alustas septembris tegevust Põlvamaa Väärikate ülikool. Koolituskulud aitab katta ka Kanepi vald. Suur rõõm oli näha, et meie inimesed näitasid uue algatuse osas üles suurt huvi. Loengud toimuvad kord kuus ja kavaga saab tutvuda <https://www.ut.ee/et/taiendusope/loengukava-polvas>. Loengute peamiseks toimumispaigaks on Põlva Gümnaasiumi saal. Kui tekib muresid Põlvasse saamisega, siis üritame selles osas aidata.

Palju küsimusi on tekitanud Kanepi jäätmejaama tühjana seismine. Jaama ehituslik osa on juba pikalt valmis, leitud on ka jäätmevedaja, kuid jäätmeid ära anda endiselt ei saa. Uute jäätmejaamade avamisega on seotud mitmed bürokraatlikud protsessid. Uue jaama avamisel on vaja taotleda Keskkonnaametilt jäätmeluba jäätmete kogumiseks ja vedamiseks. Kahjuks saab luba taotleda hakata aga alles siis, kui jaam on valmis ja kasutusluba väljastatud. Täna on vedaja taotlused Keskkonnaametile esitanud, kuid „riigiveski“ jahvatab aeglaselt ja meil ei jää siinkohal midagi muud üle, kui oodata ja lootada, et dokumendid saavad ruttu korda ja saame uue jäätmejaama ametlikult avada.

Oktoober on ühtlasi ka Kanepi valla sünnipäeva kuu. 21. oktoobril saab meie vald 2 aastaseks. Esimesed kasvuraskused on üle elatud, kuid palju on veel õppida ja üheskoos arendada.

Kuldselt kaunist sügist ja palju õnne meile kõigile!

Piret Rammul
Kanepi vallavanem

Erateedel tasuta talvise teehoolduse tegemise kord

Talv Soodoma külas. Foto Ülar Kõrge

Talv ja sellega kaasnev lumi ei ole meie piirkonnas mingi loodusõnnetus. Valla hooldusel olevaid kohalikke teid on vallas 308 km. Siia lisanduvad erateed. Hooldatavate teede läbimiseks tuleb teehooldemasinatel tegelikult läbida tunduvalt pikem vahemaa, kuna valla- ja erateed paiknevad läbisegi riigi maanteedega.

Erateede hoolduse korraldamiseks on Kanepi Vallavolikogu on 20. juunil vastu võtnud määruse nr 7, millega kehtestati Kanepi vallas asuvatele avalikuks kasutamiseks määratletud erateedele valla poolt tasuta talvise lumetõrje teenuse tegemise tingimused ja kord. Kinnistu omanikel tasuks juba enne lume tulekut üle vaadata oma juurdepääsuteed ja tähistada tee ja muud olulised kohad (kraavid, truubiotsad, kivid, kivi parkett, puuistikud, ilupõõsad, kaevud jne)

viisil, mis tagaks nende nähtavuse pimedal ajal ja lumekihi paksusest hoolimata. Üle tuleks vaadata ja vajadusel ära lõigata oksad tee kohalt või külgedelt nii, et lumetõrje tehnika mahub puude ja võsa vahelt läbi. Tee laius ja kurvikõverad peavad võimaldama lumetõrje tehnika liikumist ja tee kõrval peab olema ruumi, kuhu lund lükata. Lumetõrje tehnika liikumist ei tohi segada teel parkivad sõidukid. Tee hooldaja ei tee lisategevusi (näiteks suletud värava avamine) ning ei riku liikluseeskirju, kui tee valdaja on paigaldanud keelava liiklusemärgi. Praegu on viimane aeg tegeleda tee omanikul tee ebatasasuste, vajumiste ja rööbastega, et need enne lume tulekut siluda või likvideerida, sest need raskendavad lume lükkamist ja võivad sulailmade ajal muuta võimatuks tee läbimise.

Tasuta lumetõrje teenus ei sisalda

libedusetõrjet, sulailmadega läbi vajunud teel lõrtsikihi eemaldamist ega lume laadimist ning äravedu. Eratee lõpus või maja hoovides ei ole lumelükkaja kohustatud hoovi puhastama rohkem, kui on vajalik sõiduauto ümberkeeramiseks või prügiauto juurdepääsuks.

Kanepi valla territoorium on jagatud viieteistkümneks erinevaks lumelükkamise piirkonnaks. Lumelükkajate kontaktid piirkondade kaupa anname teada järgmises Kanepi Teatajas. Üldjuhul toimub lumetõrje peale lumesaju ja tuisu lõppu ning esmajärjekorras jõutakse puhastada lumest avalikult kasutatavad teed, arvestades sealjuures ühistranspordi liikumist ning teises järjekorras jõutakse

erateedele. Teede hooldajate eesmärk on anda endast lumetõrjel parim. Lumetõrjetöödega soovitakse alati kiiresti toime tulla, et lumetakistused teedel võimalikult vähe liiklemist häiriks. Kuid teehooldemasinad ei jõua palju sadanud lund tõrjuma kõikidesse kohtadesse korraga või hoida teid pidevalt puhtana kestva lumesaju ja tuisu ajal. Sellistel juhtudel palume arvestada ja varuda aega ühest punktist teise jõudmiseks. On soovitatav, et iga liikleja arvestaks talvisel ajal kiiresti muutuda võivate liiklusoludega ning kohandaks oma liikumisvajadusi vastavalt nendele.

Ülar Kõrge
majandusnõunik

TEADE

Milvi Hirvlaane Erastvere küla

tutvustav raamat on müügil

nii vallamajas kui ka Erastvere

Raamatukogus.

Hind 15 eurot.

VOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

Kanepi Vallavolikogu istung toimus 19. septembril 2019

Septembrikuu volikogu istungi päevakorras oli kaheksa punkti. Esimese päevakorrapunktina andis volikogu OÜle Belforest Trade nõusoleku põllumajandusmaad sisaldava kinnisasja omandamiseks.

Teise päevakorrapunktina käsitleti AS Eesti Keskkonnateenused ja Kanepi, Kõlleste ja Valgjärve valla vahel 02.12.2016 sõlmitud korraldatud jäätmeveo ainuõiguse andmise lepingu pikendamist. Jäätmeseadus lubab jäätmeveo lepingu sõlmida kuni viieks aastaks, meie leping on sõlmitud kolmeks aastaks. Kuna lähitulevikus on jäätmekäitluse õigusloomes toimumas muudatused ning kuna praegu uue hanke kuulutamiseks on töenäosus suuremaks jäätmeveo hinnatõusuks, otsustas volikogu seni kehtivat lepingut pikendada veel kaheks aastaks. Hinnatõusust ei pääse me siiski, kuid kokkuleppe kohaselt ei tõuse jäätmeveo hind tarbijale rohkem kui 10%, jäädes ka peale hinnatõusu piirkonna üheks madalamaks.

Ühehäälselt kinnitati valla 2019. aasta esimene lisaelarve. Lisaelarvega täpsustatakse põhitegevuse tulusid ja kulusid, võetakse arvele sihtotstarbeliselt eraldatud vahendid ja nende arvel tehtavad kulutused. Samuti viiakse eelarvesse sisse muudatused investeerimistegevuses.

Ühehäälselt oli ka otsus valida Kanepi Lasteaia hoolekogus volikogu esindajaks Kaido Kõiv. Volikogu otsustas tunnistada kehtetuks määruse „Kanepi valla noortevolikogu moodustamine ja põhimäärus“, kuna aktiivsust noortevolikogu moodustamiseks hetkel ei ole ja määrus oma sisult ei vastanud enam nõuetele. Samas tuleb jätkuvalt tegeleda noorte kaasamisega valla tegemistesse, et tekitada neis huvi omavalitsuse toimimise vastu.

Seoses peatselt käivituva projektiga „Sotsiaaltransporditeenuse korraldusmudelite testimine“ muudeti sotsiaalhoolekandeline

abi andmise korda ja tunnistati kehtetuks määruse § 37 lõige 5, mis sätestab, et sotsiaaltransporditeenus on abivajajale üldjuhul tasuta.

Ühel päevakorrapunktil peatuksin pikemalt. Nimelt otsustas volikogu kehtestada Kanepi vallas korteriühistute toetamise korra. Me võime oma kodukanti kiites õigustatult rõhuda kaunile loodusele, kuid terav silm märkab ka kehvas olukorras kortermaju. Aastate jooksul oleme saanud korteriühistutelt mitmeid abipalveid hoonete amortiseerumise ära hoidmiseks. Kahjuks ei ole meil abistamiseks võimalust olnud. Kortermajade olukord, võrreldes eramutega, on keerulisem, kuna hoones elavad koos erineva majandusliku taustaga inimesed ja paljud hädavajalikud tööd takerduvad rahapuuduse taha. Korteriühistute toetamise korraga abistab vald hoonete üldkasutatavate tehnosüsteemide ja ümbruse korrastamist ja jäätmete liigiti kogumist,

edendades seeläbi valla elukeskkonna parandamist ja atraktiivsemaks muutmist. Toetuse suuruseks on kuni 40% kavandatud ehitise või rajatise kogumaksumusest kuid mitte rohkem kui 4000 eurot. Täpsemat infot toetuse tingimuste kohta on võimalik küsida valla arendusnõunikult Merlika Niidumaa.

Volikogu istungi protokoll ja vastuvõetud õigusaktidega saab tutvuda valla kantsleis ning elektrooniliselt Kanepi Vallavalitsuse dokumendiregistris.

Järgmine korraline volikogu istung toimub 17. oktoobril Kanepi vallamajas.

Kaido Kõiv
Kanepi Vallavolikogu
esimees

Tere, Kanepi valla rahvas!

Alates 1. oktoobrist töötan Kanepi Vallavalitsuses arendusnõunikuna. Enne valdade ühinemist töötasin ma Valgjärve Vallavalitsuses ehitus- ja arendusnõunikuna,

kuid uues, ühinemise tulemusena loodud Kanepi vallas ma kohe tööle ei saanud asuda, kuna pea samal ajal sündisid meie perre kaksikud ja viibisin lapsehoolduspuhkusel. Üldse olen kohalikes omavalitsustes töötanud kokku 13 aastat. Kõik minu eelnevad ametid on olnud seotud arendustööga, projektide kirjutamisega ja juhtimisega, rahastustaotluste koostamisega, mittetulundusühenduste ja ettevõtjate nõustamisega. Seega olen ametis juba mulle tuttav alal. Oma töös pean oluliseks sõbralikkust ja avatud kollektiivi, head infovahetust ja suhtlemist.

Olen pärit Võrumaalt Rõuge vallast, kuid praegune elukoht on mul hoopiski Kaera talus Valguta külas Elva vallas. Mulle meeldib maal elada ning oma majapidamises ja aias toimetamist pean ma pigem hobiks. Vabal ajal veedan aega perega, külastan oma kalleid vanemaid või sõpru.

Meeldivate kohtumisteni!

Merlika Niidumaa
E-mail: arendus@gmail.com
Telefon: 56457546

Saverna külakeskuse uus juhataja on Getter Rand

Puidust suunaviit „Sisene siia puhaste mõtetega,“ tervitab Sind kauni loodusmaastiku teekonna alguses. Edasi liikudes märkad teepervel rabamändidest ja –juurikatest puukujusid.

Sõlmjate kannujuurikate kunsti harrastavad seal kandis kujurid Hando ja Piret. Materjali, millele killukesi enda hingest ja olemusest anda, toovad nad rabast, tegemist on turbakaevandamise jääkidega.

Puukujude alleega paralleelne rada viib Sind käändest tehtud majakese ehk Emumemme koja juurde. Kännumaja juurde, mäe otsa on rajatud puidust vaatetorn, rohkem kui sada trepiastet ning avaneb avar vaade metsasaludele, looduskaitsele maastikele ja soostikele. Oled jõudnud Pandivere kõrgustiku ja Põhja-Eesti kõrgeimasse tippu, mis asub Emumäel ning ulatub 166,5 meetrit üle merepinna. Pandivere on karstiaala, kust saavad alguse paljud jõed ja ojad.

Emumäe järsud orud ja matkarajad ootavad matkaselle ning jalutuskäiguteed jalutajaid. Näiteks viib üks rada Sind vanasse kruuskarjääri, mille mäejalamilt leiad püstkoja-koopaonni koos küttekolde, laua ja lavatsiga. Läheduses asuva maakivist ja puidust tehtud päikesetõusumaja juurest asuvad telkimis- ja piknikukohad. Või näed

teeotsa, mis viib Sind salapärase ja ligi 90. aastat tagasi rajatud Mursi kalmistu juurde. Rahvapärilise järgi tekkis Emumägi just siis, kui Kalevipoeg naasis sõjaretkelt ja magas sügavat und. Tema hobune oli kammitsais. Hundid ründasid hobust. Hobune kaapis tagajalgadega hunte tõrjades vägeva mäe kokku. Muld pärines Peetla rabast. Räägitakse ka vanakuradist, kes olla käinud Emumäelt Pedja jõe kruusa vedamas. Rahvasuu pajatab veel, et Emumäe tippu taheti muistsel ajal kirik ehitada, kuid jällegi too sarviktaat seganud järjepidavalt ehitustöid. Lõpuks ehitati kirik umbes 17 km kaugusel asuvasse Simunasse. Vaatetorni giid on aga hoopis öelnud, et Emumäe nimi on tulnud sõnast ema, ema all aga mõeldi emakest loodust. Legendi järgi on Emumägi nagu ema, mille ümber paiknevad väiksemad mäekesed. Endisaegselt olevat Emumäge kasutatud ka hiiekohana. Emumäe nõlval asub Emumäe küla, mis on peaaegu 800. aastat vana. Emumäe külas on park, kus kasvavad kaitsealused põlispuud, mille all kevadeti sinetavad sinililled. Hea lugeja, just sealt ma Sinu kodukanti jõudsingi! Jätkub...

Getter Rand
Saverna külakeskus
ja Saverna avatud noortekekus

KANEPI VALLAVALITSUS OOTAB TAOTLUSI MITTETULUNDUSLIKU TEGEVUSE TOETAMISEKS

Mittetulundusliku tegevuse toetamise eesmärgiks on ettevõtlikkuse, kodanikualgatus, ühistevõime ja kogukondade üldise arengu toetamine ning harrastuskultuuri kunstilise taseme, järjepidevuse ja mitmekesisuse hoidmine.

Toetust võib taotleda mittetulundusühing või sihtasutus. Erandkorras võib toetuse taotleja olla eraisik või seltsing. Toetatakse tegevusi, mis toimuvad Kanepi vallas, on suunatud Kanepi valla elanikele, tutvustavad Kanepi valda laiemale üldsusele või on muul viisil seotud Kanepi vallaga ning vastavad valla arengukavale.

2020. aastal tähistame Kanepi kihelkonna 345. aastapäeva. Kogukonna ürituste ja tegevuste planeerimisel on igati teretulnud nende sidumine kodukandi traditsioonide ja pärimusega. Taotlusi ootame 1. novembriks aadressile vald@kanepi.ee.

Kanepi valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise kord ja taotlusvorm on kättesaadavad valla kodulehel <http://kanepi.kovtp.ee/eeskirjad-ja-korrad2>

Merlika Niidumaa
arendusnõunik

INFO

AS Võru Vesi tutvustas omavalitsustele jätkusuutlikkuse uuringu ja lähiaja tegevusplaane

AS Võru Vesi tutvustas 02.10.2019 viiele Võrumaa ja Põlvamaa omavalitsusele ettevõtte jätkusuutlikkuse uuringut ning lähiaastate investeeringute kava.

Keskonnalahendused OÜ poolt koostatud jätkusuutlikkuse uuring on antud hinnang vee-ettevõtte poolt osutatava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (ÜVK) teenuste jätkusuutlikkusele haldusreformijärgsetes oludes ja regionaliseerumisele suunatud veemajanduse tingimustes.

Uuringu selgub, et AS-i Võru Vesi laienemine osadesse või kõikidesse analüüsitud ÜVK tegevuspiirkondadesse ei tekitaks olulist muutust vee-ettevõtja poolt pakutava veehinna kujunemisel, kuid laienemine aitaks hoida tariifi liituvates piirkondades oluliselt

madalamana kui eraldi tegutsedes jätkates. AS-i Võru Vesi liitumisel väiksemate vee-ettevõtetega suureneksid müügiimahud, kuid samas tegevuskulud märkimisväärselt ei kasvaks. Seega on liitumine oluline ka AS-ile Võru Vesi.

Teise punktina tutvustas AS Võru Vesi investeeringute kava kuni 2022. aastani, mille kogumaht on 17,3 mln eurot. Sellest Võru linn 8,9 mln, Võru vald 3,6 mln, Antsla vald 3,1 mln, Kanepi vald 1,5 mln, Rõuge vald (Haanja piirkond) 0,2 mln eurot.

Suurimateks investeeringuteks Võru linnas lähiaastatel on vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitamine Vilja, Võrusoo ja Kubija piirkondades ning mitmel teisel tänavatel. Niidu tn reoveepumpla rekonstrueerimine, Võru linna reoveepuhasti mudatööluse rekonstrueerimine ja reoveepuhasti laiendamine ja kriisiolukorra seadmete soetamine (pumplatesse elektrigeneraatorid). Võru vallas on planeeritud vee- ja

kanalisatsioonitorustike ehitus Võrumõisa küla (s.h Konnametsa) ja Navi küla (Ehitajate tee) piirkondades, Navi küla puurkaevu ja Järvere hooldekodu piirkonna reoveepuhasti rekonstrueerimine. Antsla vallas teostatakse Antsla linna reoveepuhasti ja veetöötusjaama rekonstrueerimised, Kobela ja Antsla linna vahelise survekanalisatsioonitorustiku rajamine, Vana-Antsla aleviku ühisveevärgi- ja ühiskanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine. Kanepi vallas on plaanis Valgjärve küla ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustiku ning reoveepuhasti rekonstrueerimine. Rõuge vallas on vajalik teostada Ruusmäe reoveepuhasti rekonstrueerimine. AS Võru Vesi on saanud mitme eelnimetatud projekti elluviimiseks raha Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnaprogrammist ning järgnevatel aastatel jätkatakse raha taotlust eelmainitud programmidest.

AS Võru Vesi on pikaajase kogemusega regionaalne vee-ettevõtte, kes alustas tegevust aktsiaseltsina 1995. aastal. AS Võru Vesi eesmärk on pakkuda klientidele igapäevaselt nõuetekohaseid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuseid. AS Võru Vesi on aktiivselt laienev vee-ettevõtte, kes opereerib tänaseks 5 omavalitsuses kokku 51 teeninduspiirkonnas.

HARIDUS

KANEPI GÜMNAASIUM

Kanepi Gümnaasiumi õpilased Teadlaste Öö Festivalil 2019

27. septembril toimus juba traditsiooniks saanud Kanepi Gümnaasiumi 6.-10. klasside õpilaste väljasõit Tartusse Teadlaste Öö Festivalile (TÖF). Õpetajatest saatsid teadushimulisi õpilasi Lilian Leib ja Kadri Möttus. TÖF sisaldas hulgaliselt põnevaid ja harivaid esitlusi ning töötube. Alustasime oma ringkäiku Eesti Maaülikoolist. Sealses loomakliinikus saime teada, kuidas raviti loomi varem ja kuidas nüüd. Kuidas me teame, mis loomal viga on, kui ta ei räägi? Mis toimub loomakliinikus öövalves? Paljudele osavõtjatele jättis sügava mulje ka maaülikooli anatoomiamuuseum oma mitmekesiste eksponaatidega. Edasi suundusime TÜ Chemicumi, kus saime osa Teaduskohvikus toimunud avalikust vestlusringist teemal „GMO-d, doping, imeravimid, vaktsiinid, dieetid, homöopaatia – teadus ja ebateadus,

müüdid keemiku pilgu läbi“. Lisaks osalesid õpilased kohapeal mitmetes õpitubades, kus muuhulgas sai naelaga paberile kirjutada ja kontrollida oma ehete väärismetallide sisaldust. TÜ Physicumis oli kohal Teadusbuss ja Fotoonikaklubi lasertakistusrajaga, mis pakkus eelkõige huvi poistele. Enim meeldis õpilastele aga Rube Goldbergeri masin. Öhtu jooksul külastasid meie õpilased ka Tamme Gümnaasiumit, kus tutvuti südame tervise ja taaselustamise ABCga, roheline teaduse laboriga ning IT-ideedega. Samuti oli võimalik proovile panna oma kehalised võimed, mõõta, kui kiiresti liigub valgus, ning ehitada taskulampi. Öhtu oli hariv ja meeleolukas. Kindlasti külastame festivali järgmisel aastal taas!

Kadri Möttus

Õpetajate päeva tähistamine Kanepi Gümnaasiumis

Õpetajate päeva õpetajad. Foto Andre Kaljumäe

7. oktoobril tähistasime Kanepi Gümnaasiumis õpetajate päeva. Nagu sellele päevale traditsiooniks saanud, andsid tunde õpilased. Meie koolis olid õpetajateks 11. ja 12. klassi õpilased. Vesteldes õpilastega, kes olid sellel päeval õpetajad, rääkis 11. klassi õpilane Helena järgnevat: „Õpetajate päev

möödus rahulikult ning õpilased olid üpriski elevil sellest, et vahelduseks annab tunde neile hoopiski keegi teine kui tavaliselt. Õpilastega sai tehtud nii matemaatikat kui ka joonistatud ja kirja kirjutatud. Õpilased käitusid viisakalt ning kuulasid noorte õpetajate sõna ning tegid tunnis tööd kaasa.“

Ajaloo- ja kunstiajaloo õppereis Tartusse

Ajaloo õppereisil. Foto Tiiu Leppikus

Reedel, 4. oktoobril olid gümnaasiumiõpilased ajaloo- ja kunstiajaloo õppereisil Tartus. Külastati Tartu ülikooli kunstimuuseumi, aulat ja kartserit peahoones. Tutvuti muuseumi püsinäitusega, kus on väljas kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde originaalsuuruses kipsäljendid, mis on ostetud ülikooli kunstimuuseumile 1860. aastatel Inglismaa, Saksamaa, Prantsusmaa ja Itaalia muuseumidest, et panustada tudengite kunsti-, ajaloo- ja kultuuriteadmisesse. Eriliselt meeldis õpilastele aga Egiptuse muumia hauakambri väljapanek. Tänavu tähistatakse rahvusülikooli 100. aastapäeva, mille puhul on avatud Tartu Ülikooli

kunstimuuseumis ka näitus „Tartu Ülikooli peahoone kunstis“.

Järgmisena külastati Tartu Kunstimuuseumi. Seal uudistati näitust „Pallas 100“. Tartu Kunstimuuseumi ja Pallase kunstikooli seob ühine asutaja: kunstühing Pallas. Nii oli ka muuseumi esimese 133 teose hulgas palju pallaslaste loomingut. Väljapanek keskenduski Pallase kooli tegutsemisajale ehk aastatele 1919–1944. Noored said põhjaliku ülevaate eesti kunsti parimatest töödest. Näituse külastus lõppes kahhoo – küsimustikuga, mille parimad vastajad olid Maarja, Helena ja Kaidi.

Õpetajad Ele Kõiv ja Tiiu Leppikus

Külalisõpilased Saksamaalt

23. septembri öhtul saabusid meie kooli vahetusõpilased Cristoph-Graupneri gümnaasiumist. Järgnev nädal oli meie kooli õpilaste ja külaliste jaoks üsnagi tegus. Küllasti mitut kohta Eestis ja sai ka Tartus ja Võrus vaba aega veeta.

Nädala algul pidime koostama grupid Eesti ja Saksamaa õpilastest, et koostada nädala lõpuks video sellest projektist. Päev pärast saabumist said kõik õpilased omavahel koolis tutvaks ja edasi külastati Luhamaa piiripunkti. Õpilastele tutvustati, kuidas sealne elu käib. Vaadata sai mitmeid konfiskeeritud esemeid ja autosid. Edasi liiguti Meenikunno rappa. Seal oli kõigile valmistatud lõunasöök ning sellele järgnes Kirke ja Kermo rabataimestikku ja -elu tutvustamine jalutuskäigu ajal mööda raba. Päeva lõpetuseks said kõik nautida vaba aega Võrus.

Kolmapäev algas sõiduga Värskasse. Värskas Vesi AS-is näidati, kuidas jõuab mineraalvesi pudelitesse ja edasi poodidesse. Järgmiseks oli esitlus Värskas Vesi AS kohta ja erinevate Värskas toodete maitsmine. Peale tuuri mindi Seto muuseumisse ja ka Kriisa talusse. Õpilased tutvusid vanade tööriistadega ja õppisid tegema võõd. Öhtul toimus Värskas sanatooriumi tutvustus. Kui seal oli käidud, said õpilased aja maha võtta Värskas veekeskuses.

Neljapäev hakkas pihta pika bussisõiduga Ida-Virumaale, kus külastati kaevandusmuuseumit. Kaevanduses sõodi ka lõunasöök. Edasi sõideti vaatama Valaste juga ja pilgu sai

ka peale heita Soome lahele. Kuigi bussisõidud olid pisut pikad, oli bussis suurepärase seltskond. Bussisõidud olid täidetud huvitavate vestluste ja muusikaga.

Viimane päev koos kõigi õpilastega algas koolis. Hommiku jooksul toimusid töötod, mida viisid läbi meie kooli õpilased. Pärast töötube sõideti Tartusse tutvuma linna vaatamisväärsustega. Tartus said õpilased vaba aega linnaga tutvumiseks ja ringi jalutamiseks. Öhtul jõuti Tõraverre observatooriumisse ja visati pilk peale teleskoobile.

Nädala lõpuks olid valmis videod projektist ning need pannakse üles Kanepi ja Kirchberg'i koolide kodulehtedele. Videogruppide abil oli õpilastel lihtsam üksteisega tutvuda ja tegi reisi veelgi meeldejäavamaks.

Nädal oli sisustatud põnevate reisidega erinevates Eesti kohtades ja tegevustega nendes paikades. Nädal lõppes perepäevaga. Kõik käisid oma perega ja külalis(t)ega kas muuseumis või nautisid vaba aega kuidagi teisiti. Perepäeva lõpus said paar eesti ja saksa õpilast kokku ja seadsime sammud kõik koos Kanepi labürinti. Peale seda mindi hostelisse ja hakati mängima lauamänge, jutustama ja külmpapis leiduvaid viimaseid varusid tühjendama. 29. septembril sai nädal läbi ja külalised alustasid sõitu tagasi Saksamaale. Kogu tegevus on rahastatud Erasmus Plus projekti raames ning meid ootab detsembris ees vastukülaskäik Saksamaale.

Anette Emilie Lail
Kevyn- Marcus Räst

Koos õpilastega Saksamaalt. Foto Kanepi Gümnaasium

PÕHIKOOID

Jooksuga uude õppeaastasse

Septembrikuu tähendab Krootuse õpilastele juba aastaid seda, et on vaja ennast ette valmistada päris mitmeks pikamaajooksuks. 25. septembril läbisid 16 poissi ja 14 tüdrukut kooli staadionil teatejooksuna 42195 meetrit, ühtekokku 273 staadioniringi. Aega kulus selleks 2 tundi 55 minutit ja mõni sajandiksekund pealekauba. Seekordne maratoni teatejooks oli meie õpilastele juba neljas.

26. septembril toimus XXXII Karaski-Krootuse jooks. Eelnevad 31 aastat on jooks olnud vaid meie kooli üritus, sel aastal kutsusime võistlema ka Saverna poisid-tüdrukud. Ühtekokku läbis ligikaudu viie kilomeetri pikkuse distantsi 100 jooksjat,

nende hulgas neli täiskasvanut. Jooksu üldvõitjad olid Krootuse noormehed Reio Kähr (aeg 18.07), Välek Veeroja (18.44) ja Rainer Valliste (19.54). Meie neidude esikolmiku moodustasid Anette Ojarand (22.24), Evelin Oraka (23.52) ja Viktoria Ivanova (25.33). Saverna kooli kiireimad poisid olid Tormi Säärts ajaga 21.23, Kermo Pukk (28.22) ja Ruudi Utšenikov (29.12) ning neidude väledamad Kristiina Jatsentjuk (29.29), Mona Rea Nerva (31.31) ja Ave Hõim (31.33). Loodetavasti ei peletanud meie õpilaste edu naabreid ja ootame neid järgmisel aastal revanši võtma.

Aime Sabre

XXXII Karaski-Krootuse jooksu võitjad. Foto Aime Sabre

Keeltepäev Krootuse koolis

Keeltepäeval lapsed keeleülesannet lahendamas. Foto Aime Sabre

Traditsiooniliselt tähistatakse Euroopa keeltepäeva 26. septembril, kui koolis on ligi kuu aega juba käidud. Sel aastal tähistasime Krootusel keeltepäeva mitmes jaos.

Juba nädal varem osalesid 9. klassi õpilased keeltepäeva veebiviktoriinil. Küsimused panid ajud ragistama ka helgematelt peadel, hoolimata sellest, et interneti kasutamine oli lubatud.

Sel aastal toimus Krootuse koolis esimest korda inglisekeelsete sõnade häälimise võistlus Spelling Bee. Tegemist on 1925. aastal Ameerikas alguse saanud võistlusega, mis on ameerika õpilaste seas ülipopulaarne. Võistluse eesmärgiks on parandada õpilaste õigekirja, laiendada sõnavara ning toetada korrektset inglise keele kasutamist. Igal aastal osaleb sealsetel võistlustel rohkem kui 11 miljonit õpilast. Rahvuslikku finaali kannab üle telekanal ABC News.

Meie koolis toimus võistlus 7.-9. klasside seas. Lisaks osalesid tublid vabatahtlikud 5. klassist. Nimekirja kuulusid 50 sõna, mille õigekirjas

inglisekeelsed lapsed ise kõige rohkem vigu teevad. Aitäh kõigile tublidele ja julgetele osalejatele: Mia Niinemägi, Mihkel Valter Michelson, Taavet Kindsigo, Kevin Kuldmägi, Heiko Laane, Margarita Ivanova, Viktoria Ivanova, Katriin Sirol, Markus Kõiv, Kerttu Konks ja Rihhard Kuld!

Keeltepäeva teises osas toimusid vene keele õpetaja Sirje Tamme juhendamisel väikesed töötoad soome, läti, rootsi, saksa ja hispaania keeles. Õpilased pidid paari minuti jooksul ära õppima, kuidas küsida hotelli asukohta. Lõpuks tuli sõnasedelitest eri keeltes õiged laused kokku panna. Kõik klassid said ülesandega edukalt hakkama ja mitme uue sõna võrra rikkamaks.

Õppigem keeli ja tundkem suhtlemisest rõõmu!

Leeni Seppel

Krootuse Põhikooli inglise keele õpetaja

Krootuse lapsed osalesid maailmakoristustalgutel

Maailmakoristuspäeva tiim kutsus kõiki inimesti koristama oma koduümbrust ja kohti, kus me igapäevaselt liigume. Üleskutsele registreeris ka meie koolipere. Reedel, 20. septembril jagasime oma kooliümbruse ja koguküla tsoonideks, kus õpilased klasside kaupa prügi koristavad.

Ilm oli ilus ja otsekui koristuspäevaks loodud. Laias laastus arvutasime, et koristatud sai enam kui 600 liitrit prügi. Korraldajatelt tuli tänavu soovitus pöörata tähelepanu eelkõige hajusalt paiknevale väikesele ja nähtamatule prügile. Need on suitsukonid, pudelikorgid, aga ka pakendid ja ühekordsed nõud. Kõik need on asjad, mille asukoht on prügikastis, kuid ometi olid nad jõudnud teeveerde, põõsa alla, ukse kõrvale. Meie korjatud prügist võib esile tõsta pandipakendi märgiseta klaaspudeleid,

suitsukonid, erinevat plastprügi, aga ka õige kummalisi leide: katkine soolatoos, küünelakipudel, äratuskell, kasutuskõlbmatu kelk jms.

Jääb lootus, et kõik talgutel osalejad väärtustavad enam puhast elupaika ning nemad prügi kunagi maha ei viska. Novembri alguses andsid korraldajad teada, et Eestis koristas väikeprügi vähemalt 28038 inimest ehk 2,1 protsenti elanikkonnast ja kokku koguti vähemalt 333000 liitrit prügi, sealhulgas 2200 liitrit ehk 1,1 miljonit suitsukoni.

Järgmine Maailmakoristuspäev toimub 19. septembril 2020. Osaleme kindlasti ka sellel.

Krootuse Põhikooli õpetaja
Sigrid Mallene

Maailmakoristuspäeval. Foto Sigrid Mallene

Õppekursioon Taru Ülikooli muuseumi

2. klass Hullu Teadlase laboris pilve sees. Foto erakogust

1. oktoobril käis Krootuse kooli 2. klass Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel Tartu Ülikooli muuseumis, et osaleda Hullu Teadlase tunnis, mille teemaks oli „Maa“. Lapsed said põnevate katsete ja vahendite abil teada aastaaegade vaheldumisest Eestis ja maakera teistes piirkondades, õppisid tundma Päikesesüsteemi ja planeetide pöörlemist, tiirlemist ning selle seost aastaaegadeaga. Hull teadlane näitas erinevaid vahendeid, mille abil sai määrata tuulekiirust, mõõta temperatuuri ja näha, kuidas tekivad pilved. See katse meeldis kõigile, sest terve ruum oli „pilvi täis“. Tõestuseks tehti ka vahvaid pilte. Tore oli katse, kus kõigepealt tekitati süsihappegaasi ning siis kustutati selle abil korraka kuus küünalt. Seda katset tegid mõned juba kodus järgi.

Õppetunni lõppu mahtus ka kabineti sisustusega tutvumine. Lapsed olid aktiivsed, Hull Teadlane oskas hoida parajat pinget ja haarata kõiki tegevusse ning arutellu.

Elo Viigi
2. klassi juhataja

UNUSTAMATU KOKKUTULEK

Käesoleva aasta 1. septembril kogunes Valgjärve endisse koolimajja nn 1. Septembri Klubi, mis sai alguse kooli sulgemise aastal 2011 ja pole kordagi kokku tulemata jäänud. Seekord oli kohalolijaid 19, ikka endised õpetajad ja kooli töötajad. Kuna ilm oli 1. septembri kohaselt imeilus, tuldi kohale, mis sellest, et mõni ühe, mõni kahe kepi toel, mõni jalgsi, mõni autoga, mõni naabrimehe küüdis, nii kuidas keegi jaksas. Mõnusa sügisandidega kaetud laua ääres jätkus rõõmsate jällenägemisjuttude kõrvale

ka muid teemasid. Tõsisem nendest on plaan koostada raamat Valgjärvest, mis hõlmaks üsna pika ajavoo. Olulisimaks peatükiks kujuneks kindlasti kooli teema, mille kohta on õnneks piisavalt materjali koos. Loodame, et eestvedajaks saab meie kooli vilistlane Kristiina Praakli. Seega on meie suurim lootus koolimaja kestmisele kõigile hinges, et oleks, kuhu tulla, kus koos olla, kus oodatavat raamatut kokku panna.

Endine õpetaja Maimu Kindma

PÕHIKOOLID

SAVERNA KOOL: Õppeaasta kogub hoogu

Saverna koolis on õppeaasta tasapisi hoogu kogunud ja õige pea keerleme täistuuridel. Esimese klassi õpilased tunnevad end juba täieõiguslike koolilastena ning üheksandikud on saanud ka esimese katsetuse tundide andmisel. Esimese suurema väljasõidu tegid 4.-7. klassi õpilased, kes külastasid Eestimaa lääneala: käisime Pärnu teatris Endla vaatamas lastelavastust „Doktor Dolittle“. Oli huvitav päev, mille sisustasid pikk bussisõit, linnaäärses parklas pirukate mugimine ja peale seda mänguväljakul ronimine, väga lahe etendus ning Kaubamajakas kõhutäie hankimine. Reis sai teoks tänu Rahvakultuuri Keskuselt projektiga „Lapsed teatrisse“ saadud sõidutoetusele.

Maailmakoristuspäeval rivistusid koolimaja ees 3.-9. klassi õpilased, kes koos õpetajatega andsid oma väikese, kuid tõhusa panuse sellesse, et meid ümbritsev maailm oleks puhtam. Kokku kogusime 600 liitrit prahti, selle hulgas tohutul hulgal pudeleid ning 5 liitrit konisid. 23. septembril tähistasime etteruttavalt Euroopa keeltepäeva. Õpetajad Anne Uiho ja Katerina Puusepp registreerisid meie kooli ka Euroopa keeltepäeva ametlikul kodulehel ning koolipere sai osaleda mitmel huvitaval võistlusel: plakatite valmistamisel, T-särgi konkursil, viktoriinides, huvitavate sõnade otsimises ning isegi lõunasöök oli itaaliapärane. Enim lõbu pakkus viktoriin, kus osalejad jaotati võistkondadesse loosiga

ning võitjaks tuli võistkond koosseisus Marta Lehtmäe (5. kl), Oliver Mägi (8. kl) ja Tormi Säärits (9. kl). Kolmandat korda toimunud maakondliku õpioskuste olümpiaadi eel olime pisut nõutud: meil on 6. klassis vaid 4 õpilast, aga võistkond pidi olema 5-liikmeline. Tublid kuuendikud ei lasknud end sellest segada, vaid asusid julgelt võistlustulle, kuigi võistkonna kapten Daniel võitles lisaks ülesannetele veel ka palavikuga. Kõik andsid endast parima ja nii saavutati tubli 4. koht. Võistkonda kuulusid Meribel Pukk, Cassandra Randoja, Raven Kalpus ja Daniel Kure. 26. septembri Karaski-Krootuse jooksule oli naaberkool esmakordselt lubanud osalema ka õpilasi väljastpoolt. Kahe kooli kehalise

kasvatuse õpetajate koostöös said Saverna noored sellel traditsioonidega jooksul oma esialgsed rekordid püstitada. Oli neid, kes jooksid ajaga võidu; neid, kes koos sõbraga kerge sörkjooksu valisid kui ka loodusenautijaid. Oluline oli jõuda finišisse ja sinna kõik ka jõudsid. Meie kooli parim oli Tormi Säärits, kes üldjärjestuses lõpetas 4. kohaga. Sügis on saavutanud oma värvikirevuse ja nii meiegi läheme oma tööde-tegemistega hoogsalt edasi.

Ivi Luht

Saverna kooli õpetaja

KOGUKOND

Lõõtsapidu Valgjärve pargis

Lõõtsamängijad üle Eesti kogunesid 7. mihklikuu keskpäeval Valgjärve laululavale, et pidada ära juba 6. lõõtsapidu. Peo avas lõõtsakuningas ja vabariigi pillimees Juhan Uppin, kelle mängu saatel avati lõõtsalegendile Karl Kikasele mälestuspink ja istutati tema mälestuseks tamm. Projekti Eesti Vabariik 100 igas külas ürituste raames osalemise eest paigutati Valgjärve laululava seinale mälestusplaat. Lisaks lõõtsamängijatele - üksikesinejad, duod, noorte lõõtsamängijate orkester - esinesid Kanepi seeniortantsurühmad Vunkratas ja Päripidi, laulis Sügiskulla naisansambel. Vahvaid nalju pajas meelelahutaja Kaarel Tuvike. Peo lõpetas traditsiooniliselt lõõtspillimängijate koondorkester. Kuna sissepääsuks oli omaannetus, siis sai kaasa osta Heino eluraamatut ja Karl Kikase ning Heino Tartese CD - plaate. Tänu kaunile hilissuve ilmale oli peol üle 500 osavõtja. Peoliste kõhutäie eest hoolitses kohvik Maitsev Suutäis. Suurimad tänud Kanepi Vallavalitsusele, kõigile pillimeestele, eestvedajatele Heinole ja Ilsele, osavõtjatele, vabatahtlikele abistajatele, helitehnikutele ja kohvikule Maitsev Suutäis. Eriline tänu ELH Palkehutuse OÜ pingimeistritele eesotsas Janek Sakkisega.

Ulvi Peepson ja Virve Paal

Lõõtsapidu. Fotod Raivo Antsov

Tamme istutamine Karl Kikase mälestuseks.

Sel hooajal töötavad Valgjärve võimlas järgmised ringid:

ring	nädalapäev	kell	juhendaja
naiste korvpall	kolmapäev	kell 19-20	Mirjam Nikolai
meeste korvpall	reede	kell 19-21	Mirjam Nikolai
tervisevõimlemine	teisipäev	kell 18-19	Terje Madi
võrkpall	esmaspäev	kell 19-20.30	Reijo Hausenberg

TERVISEVÕIMLEMINE

ALUSTAB 8. OKTOOBRIKELL 18
VALGJÄRVE VÕIMLAS

TULE JA NAUDI LIIKUMIST TERVISE HEAKSI!

OSALUSTASU 2 EUROT

JUHENDAJA TERJE

ANDRES PUUSTUSMAA FILM

MART MALMSTENMÄRT AVANDI

KANEPi SELTSIMAJAS

28. oktoober kell: 19.00

pilet: 5€/3,50€

KOHTUNIK

KÕIK EI OLE NII MUSTVALGE KUI PAISTAI

MART MALMSTENMÄRT AVANDIJAANIKATAPPOEVA TUBI KARE OIKHELSONSARAH KIVEMANN

KINODES 6. SEPTEMBRIKST

KULTUUR

RAAMATUKOGU

Oktoober on raamatukogukuu

Igal aastal 20.-30. oktoobrini toimuvad üle-eestilised raamatukogude päevad ja nii ka sellel aastal. Maaritsa raamatukogus toimub raamatukogupäevade raames mitmeid põnevaid sündmusi ja ettevõtmisi. Kogu kümne päeva vältel saab raamatukogust laenutada pimesi raamatu, mis on sisse pakitud ning lasta end selle sisul üllatada ehk minna pimekohtingule raamatuga. On ju teada, et terves kehas on ka terve vaim, mistõttu saab P 20. ja 27. okt kl 18 ning K 23. ja 30. okt kl 19 raamatukogus osa võtta erilisest Raamatukogujuogast. Kuna raamatukogu põrandapind väga suur pole, tuleks end registreerida Maaritsa raamatukogu

Facebooki või meili maaritsa.raamatukogu@kanepi.ee kaudu. 28. oktoobril algusega kl 17.30 toimub kõigile huvilistele kirjanduslik filmiõhtu koos kõige filmivaatamise juurde kuuluvaga. Lastele ja noortele toimub 23. okt kl 17 järjehoidjate meisterdamine, et need kinkida täiskasvanud raamatukogukülastajatele. 30. oktoobril leiab aset suur Halloweeni pidu kõigile suvelugemisel osalenutele ja antakse üle auhinnad kõige tublimatele. Raamatukogus on ka alati midagi põnevat lugeda ja kõik külastajad on väga oodatud. Kohtume raamatukogus!

Jaanika Tappo

Margus Jabor

Mamma lood

Kanepi Seltsimajas

1. detsembril kell: 11.00

pilet: 8€

info: 58163636

KOHTUME RAAMATUKOGUS!

RAAMATUKOGU PÄEVAD
20. - 30. OKTOOBER 2019

Maaritsa raamatukogu

Maaritsa raamatukogus:

- 20-30.okt pimekohting raamatuga
- P 20. ja 27. okt kl 18 ning K 23 ja 30 okt. kl 19 Raamatukogujuoga
- 23.okt kl 17 järjehoidjate meisterdamine
- 28.okt kl 17.30 Kirjanduslik filmiõhtu
- 30.okt kl 17 Halloweenipidu/ suvelugemise pidulik lõpetamine ja autasustamine

KOGUKOND

Noorkotkaste ja kodutütarde Saverna rühma aktiivne koolialgus

Taasiseseisvumispäeva tseremoonial. Foto Tuulike Mölder

Kas olete kuulnud midagi „Isamaalise hariduse programmist”? Selle programmi eesmärk on edendada põhikoolialaste noorte seas isamaalisi väärtusi ning anda neile võimalus osaleda kodanikukasvatuse suunitlusega huvihariduses.

Uue Saverna rühma juhina võtsin minagi ette rahataotlemise Kanepi piirkonna rühmade kahe õppelaagri jaoks. Nii toimus 18.-20.augustini Tiido külas Ilmatu talus välilaager, milles osalesid Kõlleste ja Kanepi rühmade noorkotkad ning Saverna ja Põlgaste kodutütred. Ilmatu tallu sõitsime Saverna Konsumi juurest jalgrastatega. Taluperenaine Heli Helistvee lubas meile laagri ülesehitamiseks võssa kasvanud endise Sooveere talu asupaiga. Kohale jõudes tuli hakata laagrit üles ehitama. Kõlleste rühmapealik Tarmo Haljak ja noorkotkas Tulev asusid trimmerdama ja õueala puhastama, et väliköögis saaks tööd alustada naiskodukaitsja Merike Klemmer. Rühmavanemad Irina Kruusla ja Tuulike Mölder juhendasid latrini ehitamist. Leevi rühma noorkotkas Ivo juhendas suurte sissitellide püstitamist. Nobedat toimetamist

jagus pimedani. Lõkkeplats sai aus ning lõkkes valminud kartulid ja haug andsid töö tegemiseks rammu.

Õise unerahu tagamiseks oli vaja varuda küttepuid ning määrata tulevalvur. Kes esimesel ööl külmetas, see juba teisel ööl teadis, mida teha.

Teise laagripäeva hommik algas virgutusvõimlemise ning kitselüpsiga. Kui juba mahetalus laagerdada, tuleb tutvuda ka talutöödega. Kitselüps osutus laagri hitiks! Kitsepiimast tegime hommikuputru ning keegi ei nurisenud. Teise laagripäeva õppetunniks oli taimede tundmine. Tiir taluõuel ning väike rabamatk. Viimast elavdas herilasepessa astumine. Kõik jäid ellu ning on mälestuse võrra rikkamad. Naiskodukaitsja Kati Liibert õpetas vahet tegema mürgistel ja söödavatel taimedel. Väliköögis aurutati sel päeval arooniamahla kirsilehtedega ning keedeti vale-pohlamoosi, mille laagrilised hiljem koju kaasa said. Selle päeva lõpetas külalisõhtu lauludega. Külalised imetlesid laagripaika, said harjutada püssilaskmist ning nautida lõkkeääres laulmist. Naiskodukaitsja toetajaliige Ülar Kõrge võttis üles lauluviisiid

ja väliköögis valmisid pannkoogid, põlesid küünlatatnad...

Kolmas laagripäev oli taasiseseisvuspäeva tähistamine. Hommikul pakkisime kokku asjad ning suundusime Kanepisse. Vabadussõja ausamba juures toimus traditsiooniline liputseremoonia. Vapramad suundusid sealt Naiskodukaitsja Kanepi jaoskonna poolt korraldatud jalgrattamatkale ning said nautida Pokumaa külastust. Algas Kanepi piirkondade sõprusele ja koostööle sai tehtud.

Ootamas oli toimekas september. Esimese septembri perepäevast Saverna kooli juures saite lugeda juba eelmises vallalehes. Saverna rühma prioriteediks oli sel kuul orienteerumine. Osalesime kõigil Kopra orienteerumisteisipäevakutel, õppisime tundma kaarti, kompassi ning olema tähelepanelikud. 24. septembril toimusid Põlva maleva rühmadevahelised võistlused valikorienteerumises. Kuigi Saverna rühma osalejad olid kõik vanuses 9-11, tuli tüdrukute võistkond (Anette Hõlst, Marta Järvelt) oma vanuseklassis kolmandale kohale ja poisid (Timmo Põrk, Markus-Talis Kull) viiendale. Orienteerumas käisid ka Kõlleste rühma noored.

19. septembril toimus Rāpinas nooremate noorkotkaste- kodutütarde matkamäng. Seal oli vaja tunda kaarti ja olla lihtsalt nutikas. Tüdrukute võistkond (Marta Järvelt, Anette Hõlst, Annelle Hõlst, Grete Haavistu) olid nobedad ja jooksid läbi kogu raja, samas kui poisid (Jaana Ader, Timmo Põrk, Timo Hõim) keerutasid kolme esimese punkti läheduses... Üllatus saabus aga võistluse protokolli lugedes - tüdrukutel punkte 7,5, aga poistel 16! Kõigil osalejatel oli meel siiski rõõmus. Tulemustest veel, et Kodutütardel tuli maakondlikus arvestuses vastu võtta viimane, 14.koht Kõlleste järel. Kõlleste noorkotkad said kolmanda koha ja Saverna rühma omad tubli kuenda.

Septembrikuu lõpetuseks toimus teine Isamaalise hariduse programmi laager Põlgastes. Sel korral osalesid Kõllestest nii noorkotkad

kui kodutütred, Savernast ja Põlgastest ainult kodutütred. Selle laagri eesmärk oli õppida ja sooritada järgukatseid.

Alustasime Põlgaste tundmaõppimisega. Põlgaste rühmavanem Irina Kruusla viis meid ringkäigule sügiskaunile maastikule, kus nägime kivikalmeid esimesest sajandist (Juudalinnamägi/Roti mägi); looduslikku amfiteatrit, kus panime kõlama vabariigi hümn; viskasime eemalt pilgu Rothi veskile ja Põlgaste krossirajale. Seejuures jälgisime kaardil oma asukohta ning korjasime tee äärest kokku prügi. Kuigi oli mööda saanud väsitav koolinädal, ei saanud laagrilised veel puhkama, sest oli vaja veel üle korrata Eesti vabariigi sümbboolika, Kaitseliidu noorteorganisatsioonide põhitõed ning sõlmed.

Teine päev ei jäänud esimesele alla. Alustasime varakult õppetundidega. Seekord teemadeks Kaitseliidu malevad, ohutus ja esmaabi ning matkatarkused. Noorkotkas - kodutütar oskab oma kätega ka midagi peale hakata. Nii järgnesid käelised tegevused: Tarmo Haljaku juhendamisel vahetati toolidel polstreid, Irina Kruuslaga maaliti haavalaastudele Kanepi kihelkonna mustreid ning Tuulike Mölderiga vilditi ingleid. Peale lõunasööki pandi selga pidulik vorm (uskumatu, kui kaua sellega aega läks!) ning asuti järgukatsete kirjaliku osa juurde. Laagri lõpetasime piduliku koondusega.

Bussiga koju sõites jäid mõtteaineks Erastvere lahingu mälestusmärk; miks Kanepi kiriku tornis on aotäht; kes oli Gustav Wulff-Öis, kuhu on maetud metsavend Voldemar Täpsi; mida erilist on Kõlleste männis; kes jalutab Ihamaru teeristil?

Oktoobris soovime laskmist harjutada Kõlleste lasketiirus ning osaleda 20.oktoobril Soodomal malelaagris ja turniiril.

Uute põnevate kohtumisten!

**Noorkotkaste ja Kodutütarde Saverna rühmade juht
Tuulike Mölder**

KULTUUR

Klubi „Ajaring“ Toompea treppidel ja Kadrioru pargi teedel

Ajaring.

8. september oli „Ajaringi“ ürituste kalendris tähtis päev. Oli plaanis vallutada Toompea loss koos Riigikogu ja Pika Hermani torniga. Saabudes jäi meil aega jalutada Kuberneris aias, nautida seal kastepisarates rooside ilu ja vaadet ülalt müürit alla. Toompea on olnud võimu kants juba 800 aastat. Siin on olnud ordukindlus, taanlaste kindlus. Siit on valitsenud ka rootslased ja venelased. Varsti kohe jõudis kohale ka meie oma mees riigikogus, Andrus Seeme, ilma kellela oled olnud raske vallutusretke teostada. Meedi Haabma andis Andrussele „Ajaringi“ poolt üle kanepilehe kujutisega tordi, üteldes, et me tuleme külla nagu emad või vanaemad, ikka midagi suupoolist kaasa võttes. Kõigepealt tuli muidugi isikuandmete kontroll selleks, et ikka oleks ustav inimene meie riigile. Naerata näitsik andis ID-kaardi tagasi ja ees ootasid järgmised naeratavad näod, kes palusid kotid läbivalgustamisele ja astuda läbi turvaväravate. Metallpannal püksirihmal või liigne metall riietel tekitas kohe takistusi. Õnnelikult läbi saanud kontrollist, ootasime edasist asjade kulgu. Andrus fraktsioonikaaslane võttis meid gruppide kaupa oma hoole alla ja avastusretk võis jätkuda. Giid rääkis meile riigikogu hoonest üldiselt, järgnes lõuna ja siis saime minna reformierakonna fraktsiooni

töoruumi, kus kõigepealt tutvustati ruumis oliaid ja töötingimusi. Väike viktoriin ka, et mitu liiget on fraktsioonis. Keegi teadis hoobilt ja sai ka autasustatud. Kõigile aga anti mälestuseks pastakas. Seda, kui palju arvestatakse üksteisega, näitab mikrofon iga liikme ees laual, sest üks liige on erivajadustega. Pärast muljetevahetamist fraktsiooni ruumis siirdusime pidulike sündmuste jaoks mõeldud valgesse saali, mis on ehitud lippudega, mille taustal me pilti tegime. Riigikogu istungite saal on taastatud sellisena, nagu ta oli esimese Eesti valitsuse ajal. Samad värvid: seinad sinised, lagi valge ja toolid mustad. Telerist vaadates tundub saal suurem, kui ta tegelikult on. Igal liikmel on oma koht ja rõdu on nii pressi kui diplomaatilise korpuse jaoks. Seal on võimalik saalis toimuvat näha ka ekraanil. Hoones on palju treppe ja pikad koridorid.

Julgeid ootas ees Pikk Herman, 83m üle merepinna, teised saavad pressirõdul kuulata-vaadata riigikogu infotundi. Torni minekuks peame hoonest välja siseõuele minema, kus on parkimine lubatud ainult teenekamate riigikogulaste autodele. Oues mõeldavad meist mõned tuntud näod, keegi meist teretab Kaido Hõõvelsoni kättpidi ja nendib, et ikka on tugev käepigistus. Hakkame torni minema, enne seda on veel treppe ja seletatakse ära,

kuidas torni trepiastmetel käituda. Ronime 200 astet, lõpuks olemegi ülal ja vaatame alla linnale ja uudistame lippu. Lippe kulub aastas ca 15, kulunud lipud pannakse arhiivi, kust neid jagatakse teenekatele eestlastele austuse märgiks. Lipu heiskab ja langetab üks kindel inimene. Jälle pildid ja lähme alla. Allaminekul on samuti kindlad reeglid. Viimasena tuleb meie teejuht, ikka seepärast, et keegi kogemata torni ei jääks.

Ees ootab Kadrioru lossi ekskursioon. Lossis on kunstimuuseum ja nii saame osa erinevatest väljapanekutest. Siin on maale, klaasi, portselani, fajanssi, suhkrukujusid, mille järgi kujundati pidusöögi ajal vestluste teemasid ja muidugi ka imekaunis väliseestlaste poolt muuseumile kingitud hõbedast esemete kollektsioon. Paaril riulil on kuulsa Fabergé hõbedast serviisinõud, mida omal ajal kasutas president Konstantin Päts. Kahjuks peab küll ütleva, et kõik ei jõudnud ülakorrustele, sest rulaatorid polnud lubatud ja aega maalide ning muu kunsti imetlemiseks oli ülinapilt. Ekskursioon lossis läbi, lähme parki. Meie sinne giid Elle Pent on iga külalise unistus. Lahke, jutukas ja mõistev. Tema igapäevane töö ongi seotud pargi ja aiandusega, seetõttu jätkub juttu kõigest ja kõikjal. Pilku püüavad tagurpidi pööratud õueküünlad pargiteede ääres ja mitmel pool paigaldatakse erinevaid installatsioone, terrassidel on hulgaliselt kunstroose. Valmistutakse õhtuseks valgusfestivaliks.

Kadrioru park on suur 85 ha ja rajatud algselt Peeter I poolt. Ostnud ära 5 suvemõisa, hakkas ta kõrgendikule rajama parki ja ehitama lossi oma naise Katariina I auks. Siit ka nimi Kadrioru. Sellelt kohalt avanes vaade lahele ja ta sai nii näha oma akent Euroopasse. Kahjuks küll lõpuks ei saanud kumbki neist lossi kasutada, lihtsalt elud said enne otsa. Pargis on mitu osa: barokkaed, vaba park, rahva park ja noorte park. Meie tee algab barokist, kus on kõik korrapärane, pügatud ja kindlates värvides. Taastatud on see aed 1750. aasta jooniste järgi. Skulptuurid on asendatud vaasidega. Vanal ajal oli kombeks, et aeda paigutati ka kunstimõis, mis siis olid lõhnastatud imperaatori maitse järgi. Pomerantsipuid asendavad pügatud elupuud. Ainus pügamata puu on Gustav V poolt istutatud tamm.

Siit edasi siirdume mööda Katariina teed 800m kaugusel asuvasse jaapani aeda, möödudes varjuteedest, mille katmisel on kasutatud metsviinapuud, toбивääti ja südajat aktiniidiat. Jaapani aias on omad põhimõtted. Aed ise on ümbritsetud hekiga või müüriga. Peavärav on nagu inimese sünn ja iga raja käänak on nagu elutee. Iga nurga taga peaks olema uus ja huvitav, mida eemalt ei näegi. On valida varjulise, päikselise või vaimse tee vahel. Aias oleva tiigi juurde on ainult üks pääs. Vesi sümboliseerib harmooniat. Lilled ja põõsad on istutatud põhimõttel, et kogu aeg oleks õisi. Sillad üle vee tähendavad puhastumist ja tiigi keskel olev saar on pühendatud Buddhale ning sinna minna ei tohigi. Kuulanud ära veel jaapani kombed okaspuude okaste korjamisest ja võrsete ning okste lõikamisest, asume tagasiteele läbi pargi. Möödume Vabariigi Presidendi residentsist, mille ees õnnestub meil näha ka auvahtkonna vahetust. Hoone kohal lehvib lipp tähendab seda, et president on Eestimaa. Giid soovib meile parima koha õhtuse valgusfestivali jälgimiseks. Linnapea Mihhail Kõlvart avab ürituse ja valguse ning vee mäng Luige tiigil algab. Kogu park on täis muusikat, erinevat värvi tulesid ja rahvast, kes kõik neid imelisi installatsioone jälgivad. Lossi seinale kuvatakse erinevaid kujundeid, kuskil on varjuteater, smartLED mähitud puude allee, laulev puu, tagurpidi puu, soovide sõõr ja palju muud. Ringi liiguvad Peetri aegsetes rõivastes osalejad. Kaks ja pool tundi kestnud „Valgus kõnnib“ on olnud väsitav, aga kaunis. Buss täitub rahvaga, asume koduteele. Kodutee möödub kiirelt bussijuhi naljajuttude saatel. Täname kõiki ja oleme päevaga rahul.

Kirjutas kokku Heli Helistvee

TEATER

Alle-Saija Teatritalus algas uus hooaeg

Järjekordne teatrisuvi on seljataha jäänud. Kirjutesse värvidesse riietunud puud kõnelevad sellest, et sügis on käes. Ka Alle-Saija Teatritalus oleme alustanud sügistalvist hooaega, suure hooga ja täis tegutsemislusti, nagu meil kombeks. Septembrikuus on toimunud juba neli etendust ja ka järgnevad teatrikuud töötavad tulla aktiivsed. Oktoobrist alates toimub teatritalus taas sisehooaja külalisetenduste programm, mille raames astuvad üles päris mitu külalisesinejat. Avaürituseks on 19. oktoobril toimuv teatriõhtu Tornimäe Näiteseltsiga, kelle esituses saab näha lavastusi “Teie Jumal” ja “Tühjad näpud”. 9. novembril on külas Seasaare Teater Janno Puusepa haiglakomöödiaga “Kui kõlab koputus”. 17. jaanuaril saab näha EHH Teatri mitmeid preemiaid võitnud lavastust “Boob teab” ja 16. veebruaril on külas Salme Teater komöödiaga “Neli õuna”, milles astub üles ka Alle-Saija Teatristuudio näitleja Kent

Joosep. Alle-Saija Teatristuudio tegemised on sügiskuudel seotud mitmesuguse etendustegevusega. Mängukavas on krimipõnevik “Täpselt nagu roos”, “Arenguvestlus” ja “Rekvisiitori tähetund”. Viimast saab sel aastal Alle-Saija Teatritalus näha veel 13. detsembril. Käimas on ka uuslavastuste ettevalmistused. Proovisaalis on hetkel I. Ulsti kirjutatud ja lavastatav komöödia “#tulehark”, mis esietendub juba 29. novembril. Tegemist on rahvajutu “Vaeslaps ja talutütar” ainetel valminud lõbusa ja pea peale pööratud looga, mis naeruvääristab tänapäevast asjade-ning nutiseadmete kultust. Lisaks on teatristuudio alustamas ajaloolise draama “Viimased” proovidega. Viimase tsaariperekonna õdede Romanovite elu kajastav lugu, mille autor ja lavastaja on I.Ulst, peaks esietenduma märtsis. Selle väljatoomise juures on abiks Ain Saviauk, kes lavastamise toetuseks viib läbi

ka teatrilaseid õpitubasid, mis aitavad tõsta teatristuudio näitlejameisterlikkust. Lisaks etendustele toimub Alle-Saija Teatritalus sel aastal ka imekaunis jõulukontsert - 7. detsembril tuleb esitlusele konsertkava “Armastuse aeg”. Lugudega armastusest, loomisest, kodust, loodusest ja jõuludest astuvad üles Ele Millistfer (vokaal, klaver), Jaagup Jürgel (kitarr) ja Andres Alaru (kontrabass). Kui juba jutt jõuludest läks, siis jõuludeks valmistatakse koos Mesipuu taluga ka sel aastal ette jõulutare programm, mis toimub 10.-13. detsembrini ja mida saab ettetellimisel broneerida lasteasutuste gruppidele. Loometegevuse kõrval jätkatakse teatritalu arendustegevust. Käimas on projekt teatritalu suurkaevu rajamiseks ja teatrisaali juurdeehituse edasiarendamiseks. Samuti on plaanis asuda edasi arendama väliala - valmistada välilavale platvorm lava

mitmetasapinnaliseks muutmiseks ning asuda rajama publikualale varjualust. Kultuuriürituste toimumist teatritalus, õpitubade ja uuslavastuse projekti ning teatritalu arendamist toetavad Eesti Kultuurkapital, kohaliku omavalduse programm ning Kanepi vald. Teatritaluga teevad toredat koostööd Mesipuu talu, Kirsi Ponitalu, Naha talu ja Kanepi harrastusteater. Täname kõiki teatritalu sõpru, toetajaid ja koostööpartnereid! Tänu teile on teatritalu täna täpselt selline koht, nagu ta olema peab. Ootame kõiki huvilisi ka uuel hooajal külastama meie etendusi ja muid üritusi, mida leidub tõesti igale maitsele. Ilusat kirjulehelist sügist ja uute kohtumisteni Alle-Saijal!

Ingrid Ulst
(MTÜ Alle-Saija Teatritalu / Alle-Saija Teatristuudio)

SPORT

Taliujujad nautisid ujumist karges Jõksi järves

14.september Jõksi järves peeti üle järve edasi-tagasi 700m ujumismatk II Kanepi uim. Vesi +15, õhk +11. Foto erakogust

Septembri keskpaigas, päikeseliselt alanud laupäeval said Kanepi külje all kauni Jõksi järve kaldal Kevvai külalistemaja paadisillal kokku taliujumiste (supluste) harrastajad, et võtta ette ühine edasi-tagasi üle järve (ca 700m) ujumine. Ettepaneku korraldada suveujumistelt taliujumisele üleminev ühine ujumisretk oma kodukoha arvukatest järvedest ühes maalilisemas ja kõige suuremas, Jõksi järves, kust voolab läbi paadimatkajaid vaimustav Võhandu jõgi, tegi mullu peale Tartu 7 silla ujumist (6,7 km) Emajões Tartu taliujujatele Kanepi KK vilistlane Siim Kukkk. Nii toimuski esimene atraktiivne septembrikuises karastavas vees

ühikoos ujumine “Kanepi uim “ Siimu ja Margus Ruusmaa eestvedamisel aasta tagasi 3. septembril (vesi oli +16). Tänavune ujumisretk Jõksi järves jäi peale tavatult sooja suve lõppu septembri südamesse. Kui esimesed ujujad olid kohale jõudnud, pani puhkemaja perenaine Siina saunaahju küdema. Järve kaldal sakutas tugevnev tuul vardais olnud Tartu taliujujate plagusid. Teist korda “Kanepi uimal” ununud Mart Nöps, Otepää lähistelt pärit ekstreemsete alade harrastaja, väntas Ülenuurme kodust ujumiseks kohale rattaga. Entusiastlikke jahedas vees ujujaid tervitas stardi eel Kanepi vallavanem Piret Rammul,

kes tõi valla poolt ka kõigile ujujatele meened. „Kanepi uim“ ei ole võiduujumine. Igaüks 16-st südapäeval vette sulpsanust kroolis või „konnatas“ omas mõnuses tempos järve teise kaldani ja tagasi. Ujumine oli paatidega turvatud. Kes 700 m lühikeseks pidas, ujus kaugemale, ujuti kuni 1,8 km. Siinkirjutajal ja tartlasel Risto Metsal olid fantastilised ujumise kogemused ja elamused (taliujujatena erandkorras võistlesid nad ilma soojendava kalipsota) kuu varem X-Waters pikkade ujumiste sarja kuuluvalt 2,3 km ujumiselt Peterburis ümber Peeter-Pauli kindluse, kus vesi Neevas oli +16 ja ujujaid kokku 750.

“Täna on siin jahedam vesi kui Neevas, 15 kraadi, “ sai Mets lisaks keha tunnetusele kinnituse termomeetrilt, mille ta stardi eel vette pani.

“Mulle meeldib väga ujumine. Olen pikemal jahedas vees ujumisel esimest korda. Algul kõhklesin veidi, äkki on 700 m liiga palju. Oli väga aeg ja mõnus, “ sõnas alles sel talvel talisuplusega alustanud Maili Jakobson. Sama meelt oli ka samuti esimest korda Jõksi järve sügisel ületanud Lea Leppik. Kaldal ootas ujujaid kuum saun, teelaud ja lahe muljetamine. Jõksi järveujumisel osalenute seas oli endiseid tippujaid, meistreid allveeujumises, endiseid aerutajaid, triatlonidel võistlejaid, pikkade suviste ja karastavatele talviste ujumiste harrastusujujaid. Viimaste seas ka taliujumise MM medaliste ja meistreid.

Muljeid jätkus peale karastavat ujumismatka ja saunas lõõgastumist nii augustis Koreas toimunud ujumise MM-lt, Hiina ja Venemaa ujumistelt kui kohalikelt pikkadelt ujumistelt. Jõksi järve ujumisele tuldi lisaks Tartule ka Tallinnast ja Põlvast. Vanim ujuja oli 84-aastane harrastusujuja Vello Matto Tartust, kes võistleb suviti ka pikkadel avaveeujumistel. „Kanepi uimal“ oli ta ka mullu. “ Jõksis olen ka koolipõlves ununud, küll veidi teistes kohtades. Täna ujumine oli väga vahva, ähvardav tume vihmapiilgi kandus järvest kaugemale, “ möönis oma debüüdi karges Jõksis teinud Otepää KK vilistlane Margit Kõiv. 8 ujujat 16-st ujusid ka esimesel Kanepi uimal. Naisi oli seekord 9, mehi 7.

Tartus on ühiselt külmas vees ja jää-augus utjutud juba kuus hooaega. Ujumist vürtsitavad vahvad atraktiivsed suursündmused nagu festival Anne Ahven, 24. veebruaril peetav mitmekesine Pingviinide paraad Anne kanalis, 12. novembril politseipäeval ujumine Emajões. Taliujujate algatusel hakati ujuma ka Eesti pikimal avaveeujumisel, ca 6,7 km Emajõe sildade all ujumisel. 31. augustil ujuti viiendat korda sel ujumisel. Ujujad otsivad vahelduseks võimalusi ühisteks meeleolukateks ujumisteks Tartust kaugemal olevates kaunites veekogudes. “Kanepi uim “on justkui vahepeatus, suvised ujumised on lõppenud ja ees ootab taliujumine, nii sportlik kui tervislik. Tulekul on 2020 MM Sloveenias.

Malle Elvet, mõlemal Kanepi uimal osalenu

16. november 2019
kell 18.00
Kanepi Seltsimajas

KANEPI SEGAKOOR 135 JUUBELIKONTSERT "SÕBRAD TEIEGA ON HEA"

Oodatud on kõik Kanepi Segakoori endised dirigendid, lauljad ja kõik laulusõbrad!

info: 58163636

16. NOVEMBRI KELL 12.00
MAARITSA KULTUURIMAJAS

KARL KIKKA 105. SÜNNIAASTAPÄEVAL

LÕÖTSPILLIPIDU

- Estraadinaljad, vahepalad **MARGUS ABELILT**
- Rahvalöötsaduud
- Kontsertkavalood **Helno, Tõnis, Tanel ja Henrik**
- Tantsulusti naletantsurühmalt **"Kanapää Keerutajad"**

MÜÜGIL PLAADID
SISSEPÄAS VABA ANNETUS PILLIMEESTELE
INFO: ASTRA 55544592

KUI KÕLAB KOPUTUS
J. PUUSEPP

LAVASTAJA – JANNO PUUSEPP

OSADES:

- JAANUS KUKK
- REET RAUDSEPP
- KRISTIAN KAARJÄRV
- KATARINA RAUDSEPP
- ANE PURGAS
- RARI LEMBER
- AGU LALL

ALLE-SAIJA TEATRITALUS
laupäeval, 9. novembril kl 19:00

Toetajad:

ESPAK VIJANDI

Pilet 7 EUR

Ingrid Ulst

#tulehark

ALLE-SAIJA TEATRITALUS kl 19:00:

R, 29. novembril
L, 30. novembril
K, 4. detsembril
K, 11. detsembril

Lavastaja: INGRID ULST.
Laval Alle-Saija Teatristuudio:
MEELIS VAHTRAMÄE, ARGO PEETMAA,
AIVO KIKERMAN, HENNU KRÜKOV,
ÜLLE SILLAMÄE

PILET 6 EUR

TEATRIÕHTU

etendustega „Teie Jumal“ ja „Tühjad näpud“

Alle-Saija Teatritalus
laupäeval, 19. oktoobril kl 19:00

Pilet 7 EUR

Oktoober Kanepi kihelkonna kultuuriloolises kalendris 2019

1. 20 aastat tagasi **8.10.1999** suri pedagoog **Hilda Sild**, Järve ja saverna kooli õpetaja ja kauaaegne Veski algkooli juhataja, juhendas õpilaste kodu-uurimistöid, kogus koduloolist materjali muuseumidele, aktiivne isetegevuslane. Sündis 1.10.1925 Valgjärve v., maetud Tartu raadi kalmistule.

2. 160 aastat tagasi **5./17.10.1859** sündis Võrus **Adolf Wilhelm Daniel**, käis 10-aastase Kanepi koolipoisina I Eesti üldlaulupeol 1869, lõpetas saksa kooli, koolmeister Krootuses, osales Kanepi Laulu Seltsi ja Eesti Aleksandrikooli abikomitee tegevuses, laulis Kanepi meeskooris, osales kvarteti ringreisidel Eestis, Soomes, Peterburis. C. R. Jakobsoni kirglik toetamine viis vastuollu pastor G. v. Holstiga, vallandati koolmeistri kohalt ja anti nekrutiks. Kirjutas pika pilkelaulu Holstist, mida rahva seas lauldi. Lõis kroonus olles Tallinnas sõjameeste koori, andis kontserte, juhatas Jakobsoni õe Natalie Johanson-Pärna nais-kutsekooli „Linnutaja koori“, oli Tartus Eesti Kirjameeste Seltsi ökonoom ja kirjutaja, 1890 oli Kaasanis surnud professor Mihkel Veske põrmu kodumaale toojaid. Õppis sõjaväes velskriks, laulutevevelsker 1891. a-st Võrus, tegev „Kandle“ seltsi laulukooris, „Postimehe“ kirjasaatja, tõlkinud raamatud „Ununud suurus“, „Vabadiku poeg“, „Kulda Karla“, „Ühe ühisuse ajalugu“, „Haruldane pidu“, „Näpu mees“, kirjutas näidendeid Kanepi Laulu

Seltsile, tema kirjutatud on ka lugu „Kanepi meeskoorile esikohta toomas“ võistlulmise võidust II üldlaulupeol. Suri Võrus 14.01.1925.

3. 145 aastat tagasi **20.10.1874** sündis Erastvere v. Järve t. **Adam Morel(I)**, loomaarst, hukatud Mordva vangilaagris † 5.09.1942, õppis Võru algkoolis, kreiskoolis ja linnakoolis, HTG, Tartu gümnaasiumis 1894 ja Tartu Loomaarsti Instituudis 1894-98, Valgas vaba praktiseeriv veterinaar, maakonna loomaarst 1899-1915, vanem-loomaarst vene kroonus I maailmasõjas 1915-18, 3. divisjoni loomaarst Vabadussõjas 1918-20, Valgamaa- ja piirikontrolli loomaarst 1920.a-st, Valga „Säde“ seltsi asutajaid 1902, juhatusse liige, Valga eesti rahaasutuste asutajaid, valga vabatahtliku Tuletõrje seltsi esimees ja juhatusse liige, korraldas Omakaitset, oli Valga Kaitseliidu ülem abi 1918, hiljem malevkonna veterinaar-sanitaarpealik 1924-30, Vabadus Risti I/3 kavaler.

4. 130 aastat tagasi **29./17.10.1889** suri Vastseliinas **Jaan (Johannes) Parv**, maetud Vastseliina k. (*Kanepis 28./16.9.1867), luuletaja. Õppis Kanepi kihelkonnakoolis ja Võru kreiskoolis. Oli 1883 Tallinnas ajalehe „Valgus“ toimetaja, ajakirjanik „Oma Maa“ ja 1887-88 „Postimehe“ juures. Töötas 1889-93 ametnikuna Võru politseivalitsuses, Loosi vallakirjutaja ja 1897 kuni surmani Vastseliina valla- ja kohtukirjutaja. Avaldanud 60 alupärast luuletust, samapalju tõlkeid Schilleri, Goethe, Heine,

Petöfi, Chamisso, Eichendorfi, Geibeli, Uhlandi, Lermontovi jt. värssidest. Kirjutanud ka mõned jutustused. (Ps. J. Endla). B: EKA II, KK 1969, 3 (R. Põldmäe), EKBL

5. 270 aastat tagasi **1749** ehitati **Kitseküla** asemele Pikajärve mõisahoonel **Gross-Johannishof**. **Benedict Gustav von Bergi** päranduse jagamisel sai Johann Andreas von Schreiterfeldi abikaasa Valgjärve mõisa küljest 3 adramaad nimetuse all Johannishof. Teise tütre, kellega naitus Claus Wilhelm von Berg Saaremaalt, päranduseks sai Karstemõisa.

6. 210 aastat tagasi **1809** ehitati **Hurmi külakoolile** uus koolimaja. Samal aastal vallandati 1803. aastast peale seal töötanud koolmeister Jüri Solleln. Uueks õpetajaks sai Samuel Kolli kuni a-ni 1818.

7. 205 aastat tagasi **1814** ilmus **Grenziuse trükikojas** Tartus praosti poja **Georg Philipp v. Rothi** koostatud **lõunaestikeelne aabits** „ABD-nink väikene luggemisse ramat Tarto ma rahwa tullus“, neli kordustrükki. Aabits on publitseeritud ja kommenteeritud M. Hirvlaane raamatus „Minu Kanepi“.

8. 200 aastat tagasi **1819** alustas tööd Karaski algkool Mäe-Juusa taluhoonete lähedal palvemajas, esimesi koolmeistreid oli Daniel Heldus.

9. 185 aasta eest **1834** alustati Kanepi kiriku kroonika kirjutamist õpetaja Eisenschmidt ajal: Chronik der Kirche und Gemeinde zu

Cannapäh Anno 1834. Selle järgi on kihelkonnas olnud sel aastal 19 mõisat: Erastvere, Kooraste, Kaagremõis, Vana-Piigandi, Uus-Piigandi, Põlgaste, Hurmi, Sõriste, Karrasky, Schwarzhof, Köllitz, Vana-Piigaste, Uus-Piigaste, Saverna, Valgjärve, Tammen, Johannishof, Karstemois, Jexi, p. s. Petrimois ilma taludeta Antsla khk. Kirik ja pastoraat on Vana-Piigandi maal, mistõttu mõisal on patronaadi õigus, Valgjärvel oli patronaadi õigus kiriku asutajana.

10. 165 aastat tagasi **1854** andis Kanepis kirikuõpetajana töötanud **Moritz Georg v. Kauzmann** (TÜ professori poeg) Tartus välja õpiku „Geographwi, ehk õppetud Ma-ilma surusdest ja Ma-ilma ma(a)dest“.

11. 160 aastat tagasi **1859** sai Kooraste koolmeistriks **Jaan Flink**, (*1821 †1901) ametilt rätsep. Tema ajal oli kool üks paremaid, õpetas lisaks lugemisele ka kirjutamist, rehkendamist, laulmist ja saksa keelt, laulis Kanepi meeskooris, kuulus EKMS-i, 1874 võttis endale abiliseks Kusta Kannu.

Kalendrit lehitses **Milvi Hirvlaane**

Kanepi valla sündmused oktoober-november 2019

Rohkem infot www.kanepi.ee

Aeg	Sündmus	Toimumiskoht
Oktoober		
19.10.2019 kell 12.00	Lastehommik	Erastvere raamatukogu-külakeskus
19.10.2019 kell 19.00	Kanepi valla sünnipäevapidu	Krootuse külakeskus
22.10.2019	Ettelugemishommik	Saverna raamatukogu
22.10.2019 kell 9.00-12.00	Tuntud inimene raamatukogus: teenindab vallavanem Piret Rammul	Saverna raamatukogu
25.10.2019	Laste Pokukonverents	Saverna raamatukogu
25.10.2019 kell 21.00	Karaokeõhtu	Erastvere raamatukogu-külakeskus
15.-31.10.2019	Laste loometööde näitus "Pokud ja teised ka"	Saverna raamatukogu
28.10.2019 kell 19.00	Filmiõhtu "Kohtunik"	Kanepi Seltsimaja
November		
01.10.2019 kell 18.30	Mälumängu II etapp	Saverna raamatukogu
08.11.2019 kell 19.00	Salongikontserdid: Jaan Jaago Adeele Jaago	Varbuse Muusikamõis
09.11.2019 kell 19.00	Komöödia "Kui kõlab koputus"	Alle-Saija Teatritalu
16.11.2019 kell 12.00	K.Kikka 105. sünniaastapäeval LÕÕTSPILLIPIDU	Maaritsa kultuurimaja
18.11.2019 kell 19.00	Filmiõhtu "Üks sarvik"	Kanepi Seltsimaja
01.12.2019 kell 14.00	Margus Tabori etendus "Mamma lood"	Kanepi Seltsimaja

OO POOD

Tehnika 24. Kanepi. Endine tuletõrjemaja, Antsla poole sõita.

Tule uunistama meie kasutatud riiete poodi!

Müügil erinevaid kaupade alates beebiriietest kuni jalanõudeni.

L 10.00-14.00

Muul ajal kokkuleppel

INFO: 51921080

SALONGIKONTSERDID VARBUSE MUUSIKAMÕISAS

Jaan Jaago ja Adeele Jaago (Sepp) **8. november**

Brigit Murutar ja Karl Madis Pennar **22. november**

Teet ja Tuuli Velling **6. detsember**

FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

ELEKTRITÖÖD

TÖÖDELE ANNAME GARANTII

TEL 520 50 16

- Elektritööd, kaablitööd, pörandakütte paigaldus, välisvalgustus ja kilbitööd.
- Elektripaigaldiste tehniline kontroll, kontrollmõõtmised ja dokumentatsioon.
- Elektriprojektid, ekspertiisid, hindamised
- Energiasüsteemide ehitus ja hooldus.
- Käidukorraldus.
- Materjalid, valgustid ja LED lahendused.

✚ MÄLESTAME ✚

Lehte Toode
12.01.1934 - 18.09.2019 (Piigaste)

Mare Sild
06.07.1947 - 19.09.2019 (Soodoma)

Ants Koop
01.03.1958 - 29.09.2019 (Peetrimõisa)

Sünnid

Kristelle Kangro (Jõksi)

Viktoria Käsik (Soodoma)

Õnnitleme!

Sünnipäevad november

95
Keena Helekivi
15.11.1924 (Kanepi alevik)

90
Viia Kittus
27.11.1929 (Veski)

85
Kalev Kongo
07.11.1934 (Peetrimõisa)
Aniita Hüva
16.11.1934 (Ihamaru)
Säde-Meeli Peebo
21.11.1934 (Jõgehara)

80
Virve Maidla
07.11.1939 (Krootuse)
Viiva Vösoberg
09.11.1939 (Kanepi alevik)
Malle Kongo
09.11.1939 (Peetrimõisa)
Raivo Visnapuu
19.11.1939 (Kanepi alevik)
Laine Viin
28.11.1939 (Kanepi alevik)
Leida Kriit
29.11.1939 (Tõdu)

75
Maret Sokk
01.11.1944 (Ihamaru)
Enno Haio
04.11.1944 (Kanepi vald)

70
Svetlana Sarapuu
18.11.1949 (Krootuse)
Jaan Konks
26.11.1949 (Karilatsi)
Kalev Plado
26.11.1949 (Tiido)

65
Kaie Pavlov
10.11.1954 (Saverna)
Sulo Rebane
11.11.1954 (Krüüdneri)
Ülo Kihulane
14.11.1954 (Kooraste)
Raido Nuuma
16.11.1954 (Veski)
Meelis Anepaio
17.11.1954 (Krootuse)
Madis Maran
24.11.1954 (Valgjärve)
Lembit Parv
25.11.1954 (Maaritsa)
Boris Sogas
28.11.1954 (Kanepi vald)

Müüa kruus, liiva, mulda koos veoga.

Tel 5064084.

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad.

Tel 50 45 215,

51 45 215,

info@est-land.ee

Kanepi vallavalitsuse ja volikogu ajaleht

Toimetuse aadress:
Turu põik 1, Kanepi, 63101 Põlvamaa.
Toimetaja: Merike Luts

Järgmine leht ilmub novembris 2019.
Täname kõiki abilisid ja kaasautoreid.
Artiklid ja ettepanekud palume saata e-postile:
kanepi.teataja@gmail.com

Tehniline teostus:
tel 5649 5252
kalurileht1@gmail.com
www.kalurileht1.ee